

2. *Tax policy of Ukraine: state, problems, prospects [monograph]* / [P.V. Melnik, L.L. Tarangul, Z.S. Varnaliy and others]. Knowledge of Ukraine, 2008. 657 p.
3. Slatvinska M.O. *Key problems of the tax system and directions of their elimination*. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/1341>
4. *Tax Code of Ukraine*. URL: <http://sfs.gov.ua/nk>

Колєснікова Д.В.

НТУ «ХП»

ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ: РЕПРЕСИВНІ ЗАХОДИ ЧИ ІНСТИТУЦІЙНІ РЕФОРМИ?

Необхідність боротьби з корупцією не викликає жодних сумнівів ані у науковців, ані у пересічних громадян. Проте досвід багатьох країн з високим рівнем корумпованості свідчить про низьку ефективність найпоширеніших заходів боротьби з корупцією. Проблема загострюється ще більше через те, що найбільш корумповані країни є бідними країнами та не мають можливості витратити гроші на малоефективні антикорупційні заходи. Через це, особливої актуальності набуває проблема оцінки ефективності антикорупційних заходів.

Метою цієї статті є визначення причин неефективності репресивних антикорупційних заходів.

Сьогодні найбільш поширеними у боротьбі з корупцією є репресивні антикорупційні заходи, тобто заходи, що націлені на виявлення укладених корупційних угод та накладання штрафних санкцій на учасників цих угод. Імітуючи боротьбу з корупцією подібні заходи характеризуються цілою низкою недоліків, проте найбільшою вадю цих заходів є ігнорування основної причини поширення корупції: неефективність чинних формальних правил [1].

Дослідниками виділяються наступні інституціональні чинники виникнення та поширення корупції: невідповідність формальних правил етичним поглядам у суспільстві; принципова неефективність формальних правил; неефективна реалізація формальних правил; заміна ринкових механізмів адміністративними заходами [2].

Кожен з зазначених чинників призводить до неефективності чинних формальних правил, а відтак й до суттєвого зростання рівня трансакційних витрат бюрократичних процедур [3]. Саме високий рівень трансакційних витрат бюрократичних процедур й спонукає підприємців та пересічних громадян вступати у корупційні угоди з чиновниками. Очевидно, що досягти суттєвих успіхів у боротьбі з корупцією неможливо без проведення інституційних реформ та поступового підвищення ефективності чинних формальних правил.

Таким чином, ми можемо стверджувати, що репресивні антикорупційні заходи не лише пов'язані зі значними витратами на утримання відповідних репресивних органів, але й також характеризуються надзвичайно низькою ефективністю, через збереження неефективних чинних формальних правил. Суттєве ж зниження рівня корумпованості можливе лише за умови підвищення ефективності чинних формальних правил.

Список літератури:

1. Абрамов Ф.В. Ефективність репресивних антикорупційних заходів в умовах високого рівня корумпованості. *Бізнес інформ.* 2017. № 12. С. 8–12.
2. Абрамов Ф.В. Коррупция борьба или легализация? *Научные труды Донецкого национального технического университета.* Серия: экономическая. Выпуск 37–2. Донецк, ДонНТУ, 2009. С.164–169.
3. Абрамов Ф.В. Критерии эффективности формальных правил и их влияние на экономическое развитие. *Вісник Одеського національного університету.* 2011. Т. 16, Вип. 20. С. 7–13.